

kans althans van voor haar leven een stijf been", „'t Ging haar zeer terecht aldus, straf volgde op elke zonde." En nu weet ik opeens. 't Zijn als 't ware allemaal notities die de schrijver opgeschreven heeft en uitgewerkt, maar die niet zijn uitgenomen en verwerkt in een bezieling.

En als notities zijn ze zeer goed. Zoo ze toevallig ergens als notities gevonden werden, zou men er groote verwachtingen van koesteren, men zou ze in ieder geval hoogst merkwaardig vinden. Men zou denken: wanneer dit eenmaal in rhythmische zinnen wordt opgebouwd, als het proza wordt gekuischt, de warmte van beheerschte ontroering er aan wordt medegedeeld....

Maar het boek is in den grond koud, ook al geeft het blijk van veel kennis omtrent het menschelijk hart. Het heeft iets bedriegelijks daardoor: een zekeren schijn die de werkelijkheid niet geheel dekt. In een vorige periode zou deze zielkundige ontleding door velen interessant genoemd zijn, maar we zijn er reeds te zeer mee verwend en wenden onze blikken naar een anderen horizont.

J. D. W.

A. ROLAND HOLST, *De wilde Kim*. Bussum, C. A. J. van Dishoeck, 1926.

A. ROLAND HOLST, *De Afspraak*. Bussum, C. A. J. van Dishoeck, 1926.

Niet lang geleden werd in een onzer tijdschriften een felle aanval gedaan op het werk van A. Roland Holst. Men pleegt daar niet zoo bij stil te staan, maar is er eigenlijk wel iets dwazers dan een dergelijke „papieren aanval" op een oeuvre, dat zich reeds eenigermate gevestigd heeft? Of meent men, dat het feit van die vestiging louter op de willekeur van het lot berust? Natuurlijk kan, en zal men niemand het aanranden van reputaties verbieden, maar iets anders is, of men daardoor bereikt hetgeen men bereiken wil; in casu: of men ooit schoonheid (en ook: vermeende schoonheid!) met argumenten heeft weten te vernietigen! Men kan een boek „afmaken", als men zich daartoe geroepen acht; doch men kan nimmer de productie-bron zelf, d.i. het dichterschap, doodelijk treffen, zelfs niet met de scherpste kritische redeneeringen. Schoonheid, hoe gering ook haar aanzien mag zijn, kan alleen door schoonheid worden verslagen. In laatste instantie is elk aesthetisch oordeel relatief (vroeger zeide men: subjectief!). En „in laatste instantie" betreft het zeker, wanneer de kritiek zich regelrecht richt tot de praktische kern der schoonheid: het dichterschap; d.w.z. die onverdeelbare eenheid van persoonlijkheid en tijdgeest, waaruit het werk zijn innerlijken vorm ontvangt. Kritiek, die het dichterschap onthalzen wil, verricht monnikenwerk. Derhalve: indien men het werk van Roland Holst tot in zijn kern „overwinnen"